
DIENST op 4 mei 2025, 10 uur
Doopsgezinde Gemeente Aalsmeer

Orgel/Piano: Valeriya Zakopay
Kerkenraadslid: Tilly Overbeek
Predikant: Paul F. Thimm

Koster: Leon de Graaff
Lezer: Gerda Misset

Aansteken van de kaarsen   Welkom

Zingen “Ik zing voor God mijn morgenlied”   Iona 2 (alle 4)

Bemoediging en Groet

Onze hulp is in de naam van de Eeuwige,
die hemel en aarde maakt,
die trouw is in eeuwigheid;
die niet verloren laat gaan het werk van zijn handen.

Genade, barmhartigheid en vrede
van God, die ons liefheeft als een warme moeder of vader
en van Jezus Christus, die ons voorgaat als een zorgzame herder
door de Heilige Geest, die ons steunt en uitdaagt als een wijze lerares. Amen.

Met elkaar delen (kaarsen aansteken)

Zingen “De aarde is vervuld”   650:1,2,3,4,7

Gebed

Trouwe, eeuwige God,
Wij danken U voor dit uur van samenzijn.
Bij U kunnen we op verhaal komen van de drukte en zorgen van alle dag.

Wij luisteren naar uw woord en zoeken daarin oriëntatie voor ons leven.
U troost ons, versterkt ons, daagt ons uit.
U was bij ons in het verleden, U bent bij ons nu
en U blijft bij ons nabij ook op onze weg in de toekomst, kome wat komt.
Help ons daarop te vertrouwen.

Wij bidden U nu, zegen nu ons spreken en ons luisteren door uw Heilige Geest
- in Christus' naam. AMEN.

Bijbellezing: Jesaja 43: 1-2 en 8-13a (tot: “...en dat ik blijf wat ik ben.”)

Zingen “Zij zullen de aarde bewonen”   763:1,2,3

Bijbellezing: Johannes 21:1-14

Zingen “Gezegend die de wereld schept”   984:1,4,5,6

Preek / overdenking

Omgaan met verleden, heden en toekomst

Lieve gemeente!

I.

Het is vandaag 4 mei. – Ieder van ons heeft eigen gedachten en gevoelens op deze dag. Laten we eerst de ruimte geven aan die gedachten en gevoelens, in een moment stilte. Wat komt in u op op deze dag van de vierde mei – 80 jaar sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog? Later kunt u het eventueel met anderen delen na de dienst of op een ander moment.

Laten we een moment stil zijn, zoals we dat vanavond ook zullen zijn.

...stilte...

II.

Zusters en broeders, voor mij is 4 mei elk jaar een ingewikkeld herdenkmoment. Het feit dat onze samenleving vanavond de oorlogsslachtoffers herdenkt en dat kerken de 3^e zondag van Pasen vieren is een spannende tegenstrijdigheid. Zo is het leven. Dat helpt mij verder.

Ik heb verschillende boeken gelezen met verhalen over oorlogskinderen (de generatie van mijn ouders en grootouders) en van oorlogskleinkinderen (dat is mijn generatie).

Mij is daardoor steeds duidelijker geworden welke **verborgen lasten en trauma's** uit de oorlog in gezinnen nog steeds worden meedragen en doorgegeven.

Bewust en onbewust worden vreselijke, aangrijpende ervaringen en gevoelens van angst en haat doorgegeven van generatie op generatie. Ik besef, dat **oorlog niet afgelopen is met het einde van oorlog**. Want het laat diepe wonden en trauma's achter – fysieke en psychische verwondingen.

De **gevolgen van oorlog** zijn na één generatie nog lang niet verwerkt. Het is zelfs zo dat de volgende generaties bewust maar vaak **onbewust** angsten, onzekerheden, psychische problemen overnemen, als het ware erven. En dat gebeurt nog steeds, ook in onze tijd, overal waar oorlog is. Gezinnen, kinderen worden nog steeds opgezadeld met gruwelijke ervaringen die ze hun leven lang meedragen en overdragen. Het is kortzichtig dat leiders in onze wereld nog steeds oorlogen voeren en daarmee het leven van kinderen (zelfs van hun eigen volk) vernielen in plaats van miljarden te investeren in scholing, gezondheid en een betere toekomst voor hen. Er komen nog steeds elke dag en nacht oorlogskinderen en -kleinkinderen bij.

Ja, natuurlijk: er zijn mooiere onderwerpen om met elkaar over na te denken en te praten dan over oorlog. Toch is het zinvol om dat juist wel te doen – omwille van de vrede.

Mijn vader kan er gelukkig over praten, zeker als we hem vragen stellen over zijn kindheid, over de vlucht met zijn moeder (mijn oma Thimm), zijn broers en zussen en grootouders uit Danzig over Denemarken naar Duitsland. Steeds weer vertelde Papa over zijn vader, mijn opa Johannes Ferdinand Thimm die vermist is geraakt in de oorlog.

Op 4 mei als we de slachtoffers en doden van de oorlog herdenken, denk ik aan mijn opa Thimm die Duitser was en die ik nooit zelf kon leren kennen. Opa weigerde zijn boerderij te vlaggen met een hakenkruisvlag zoals de burgemeester had bevolen. Gevolg was dat opa naar het front moest als soldaat – maar hij hoefde geen wapen.

Opa is niet teruggekomen uit de oorlog. Zoals veel anderen is hij vermist gebleven. Waarschijnlijk ergens omgekomen – waar en hoe is niet bekend.

Herdenken is voor mij **respect** tonen: respect voor slachtoffers van geweld en haat en onverschilligheid - respect voor hen die hun leven lang getekend zijn door verliezen en problemen – lichamelijke en geestelijke verwondingen.

De **zwarte bladzijden** uit de geschiedenis verdwijnen niet. Dat mag ook niet gebeuren! De pijnlijke levensverhalen moeten bewaard en verteld worden – niet om daardoor zelfmedelijden te koesteren, onszelf zielig te maken, maar om er wijzer en sterker van te worden. Dan worden we ontvankelijk voor echte vrijheid en vrede en nieuw vertrouwen – en hopelijk ook voor verzoening.

III.

De woorden van de profeet **Jesaja** en van de evangelieschrijver **Johannes** van vanochtend zijn een helpende hand, een leidraad daarvoor.

Jesaja en Johannes hebben beiden geprobeerd hun volk te troosten en te bemoedigen. **Jesaja** spreekt namens God zijn volk toe: *“Wees niet bang (vrees niet), want ik zal je vrijkopen (verlossen), ik heb je bij je naam geroepen, je bent van mij! Moet je door water gaan - ik ben bij je; of door rivieren - je wordt niet meegesleurd. Moet je door vuur gaan - het zal je niet verteren, de vlammen zullen je niet verschroeien.”* (Jes.43:1b-2)

Dit is zo'n **2500 jaar geleden** gesproken. Het volk Israël was toen in ellende. De Israëlieten hadden alle reden om te twijfelen en verdrietig te zijn. Ze waren verdreven uit hun land. Aan de rivieren van **Babylon** zaten ze en huilden. Het koninkrijk van David was voorgoed afgelopen. De tempel en het koningspaleis in Jeruzalem waren verwoest. In **ballingschap** voelden ze zich ontworteld, leeg en hopeloos.

Jesaja veegt deze bedrukkende ervaringen van zijn volk niet met een armzwaai van tafel met goedkope leuzen, met troost die niets helpt. Maar hij nodigt hen uit, om opnieuw **op God te vertrouwen**, zich niet in te kapselen in hun verdriet en wanhoop en haat. Jesaja daagt zijn volk uit te blijven hopen en zich te openen voor een nieuwe toekomst ondanks hun ellende, ondanks alles wat ze meegemaakt hebben.

Nu 2500 jaar later horen we deze woorden weer – en ze zijn nog steeds krachtig en inspirerend – ook voor ons nu:

1. **“Vrees niet!”** – “Wees niet bang!” roept Jesaja.

Nou ja, we zijn wel bang...voor allerlei dingen: voor oorlogen die steeds erger worden en langer duren in Soedan, in de Gaza, in Oekraïne; voor oorlogen die om zich heen kunnen grijpen en escaleren. We zijn bang voor klimaatverandering in de wereld.

Mensen zijn bang voor het verliezen van hun kracht en gezondheid, voor het kwijtraken van hun werk, voor het kapotgaan van relaties of verliezen van dierbaren.

Er zijn genoeg dingen waar we bang voor kunnen zijn. En dan helpt het niet om te zeggen: “Ach, het zal wel niet zo erg worden.” of: “We moeten het maar niet zo somber zien.”

Verlangen we niet allemaal naar iemand die in alle twijfel en angst bij ons is? Iemand die ons kracht geeft om allerlei gevaren en moeilijkheden te trotseren en niet verlamd te raken en de hoop op te geven?

2. Jesaja herinnert ons aan God die zegt: “**Ik heb je verlost...**(vrijgekocht)”.

Maar wat is dat “verlost”? – Ik moet denken aan de filosoof Friedrich **Nietzsche** die kritisch was over het christendom en zei: “De **christenen** zouden er voor mij wat **verloster** moeten uitzien!” - Nietzsche heeft gelijk en ongelijk als hij dat zo zegt.

Allereerst heeft hij **gelijk**: blijkbaar is het ons niet altijd aan te zien dat ons geloof in God ons echt vrij en blijmoedig maakt – in hoe we met elkaar leven en omgaan.

Hoe kunnen mensen merken dat wij christenen zijn die laten zien dat er hoop en liefde is in deze wereld en dat het leven een zin heeft?

Maar Nietzsche heeft **ook ongelijk**: je kunt zelfs van gelovige mensen niet eisen dat ze er altijd blij en verlost uitzien zo van “Keep smiling”. Want er gebeurt nog zoveel in ons leven en in onze wereld, daar is de verlossing nog niet zichtbaar.

Lijdende, teleurgestelde mensen, mensen zonder perspectief, zonder kans op de arbeidsmarkt...dat kan uitstralen van verlost en blij zijn belemmeren.

Het vaakst hoor ik het woord “verlossing” als het om een zwaar zieke mens gaat: “Ja, gelukkig is hij nu van zijn lijden verlost.” Sterven als een verlossing van kwelling en pijn, van uitzichtloos lijden.

Maar **verlossing** is niet alleen iets voor het einde, maar ook voor **midden in het leven**. Het Hebreeuwse woord “verlossen” betekent meer. Het betekent ook uithalen, bevrijden, vrijkopen. Daar waar we ons gevangen voelen, daar waar we ons ingeperkt en verlaten voelen, daar waar we niet meer verder weten...daar bidden en vragen wij – zoals in het onze Vader: “Verlos ons...verlos ons van het kwaad...” Maak ons vrij van alles wat ons bedrukt en bedreigt.

3. De derde gedachte die Jesaja uitspreekt, is: “**Ik heb je bij jouw naam geroepen.**”

Lieve gemeente, als een ander je naam noemt, dan ken je elkaar en het kan zelfs vertrouwd voelen. Je naam is heel **persoonlijk** en maakt deel uit van wie je bent.

Wat een mooie gedachte als **God** mensen persoonlijk kent, liefheeft en aanspreekt.

Veel mensen kunnen zich een **persoonlijke God** niet meer voorstellen. Zij zien God als een kracht van liefde, maar niet als een tegenover dat mij als mens bij name kent.

Ik moet zeggen: voor mij zou een god die alleen een kracht is en **minder nog dan een mens** met wie je verbonden en in contact kan staan – zo’n god zou **mij te weinig** zijn. Want met God die persoonlijk is en meer dan een iets, kun je een band, een relatie hebben.

IV.

Voor mij krijgt God een persoonlijk gezicht door Jezus.

Ik zie voor mij dat **prachtige beeld** in dat **paasverhaal van Johannes**:

De leerlingen van Jezus – zijn weer terug aan hun werk als vissers op het meer. Ze proberen de draad weer op te pakken. Ze ploeteren de hele nacht – **tevergeefs, zonder resultaat** – want ze hebben geen vis gevangen.

En dan komt er iemand die tegen hen zegt: “Gooi het over een andere boeg! **Probeer het nog eens, maar dan anders!**”

En ze zijn zo open en zo vrij om dat te doen, ze veranderen, ze volgen die raad, die stem van hun Heer... en zo vangen ze **153 vissen**. Dat getal staat voor de **hele wereld, alle volken**.

Op die manier zegt Johannes: ‘**De aarde is van God de Heer**’. En **wij hebben die te leen**, niet als eigendom.

Hoe kan één volk dan tegen een ander volk zeggen: “Dit land is van ons; jullie mogen er niet meer zijn!”?

Dat vraagt openheid en een andere manier van denken en handelen. Waar onderhandelingen en oplossingen vastlopen – in ons land, in de Oekraïne, in het Israël en de Palestijnse gebieden en waar dan ook – is moed nodig om het over een andere boeg te gooien.

Ik zie daarin iets van die vruchtbare, zinvolle spanning van **4 en 5 mei** – de pijn herdenken en de nieuwe vrijheid vieren, de spanning ook tussen de **lijdenstijd en de opstanding van Jezus Christus**, onze Heer.

Ik geloof, dat **vrede stichten nog inspannender werk** is dan oorlog voeren. En daarom heeft **herdenken** niet alleen met het **verleden** te maken, maar ook met **nu** en met de **toekomst**.

Want op een zinvolle manier herdenken is niet vrijblijvend, maar vraagt ons om onze verantwoordelijkheid te nemen en te eisen dat de oorlogen en geweld van nu stoppen en dat nieuwe oorlogen en geweld voorkomen worden.

Maar als ik Jesaja en Johannes goed begrepen heb, is het **samenleven in vrede** de bedoeling. God roept bemoedigt ons om de duisternis te vervullen met zijn licht van liefde die sterker is dan onverschilligheid en haat en te vervullen met vrede die beter is dan oorlog. Amen.

Muziek

Open Ruimte

Gebed en Onze Vader

Laten we nu beginnen met tijd voor persoonlijke gedachten en gebeden in de stilte.

...stilte...

God, U die zegt “vrees niet”!

Wij danken U dat U ons nabij bent in mooie en in moeilijke tijden,
dat U ons trouw bent als geen ander.

Help toch dat mensen niet aan uw goedheid en liefde twifelen,
als ze getroffen worden door leed en pijn, door verliezen en teleurstellingen.

Wij bidden U voor mensen in onze omgeving die het moeilijk hebben in hun leven, omdat ze alle hoop kwijt zijn en twifelen aan het goede in de mensen en de liefde van God.

God, U die zegt “Ik heb je verlost”!

Wij danken U voor de vrede en vrijheid in ons land, we weten dat dat niet altijd zo was en dat dat niet vanzelfsprekend is.

Geef hoop en volharding aan allen voor wie het leven een strijd is.

Wij bidden U om vrede voor de Israëli's en de Palestijnen, voor de Oekraïners en de Russen, de mensen in Jemen, Soedan en allen die elkaar niet vertrouwen en tegen elkaar vechten in deze wereld.

God, U die zegt “Ik heb je bij jouw naam geroepen, je hoort bij me”!

Wij danken dat U ons kent en weet wat in ons omgaat, dat U ons liefhebt.

Herinner ons steeds weer dat we uw kinderen en elkaars broeders en zusters zijn door Jezus Christus. Blijf bij ons met uw Geest, zodat we bijdragen aan een betere wereld, zo goed we kunnen.

Wij bidden U voor allen die vaak vergeten worden, geen naam mogen hebben, omdat ze hulpeloos en machteloos zijn, omdat ze weinig invloed en inkomen hebben.

God, wijs ons nieuwe wegen – dat we het wagen om dingen anders te doen als dat beter is, dat we durven te veranderen als dat ons een nieuw elan geeft en ons vertrouwen laat groeien. Maak dat we leren uit het verleden en open zijn voor de toekomst die voor ons ligt – de toekomst van uw koninkrijk.

Zo bidden wij samen voor de wereld en voor onszelf met de woorden van Jezus:

(oudere versie)	(versie van NBV 2006)
Onze Vader die in de hemel zijt.	Onze Vader in de hemel!
Uw naam worde geheiligd	Laat uw naam geheiligd worden,
Uw koninkrijk kome.	laat uw koninkrijk komen
Uw wil geschiede in de hemel,	en uw wil gedaan worden
alzo ook op de aarde.	op aarde zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood.	Geef ons vandaag het brood dat wij nodig hebben.
En vergeef ons onze schulden,	Vergeef ons onze schulden,
gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren.	zoals ook wij hebben vergeven wie ons iets schuldig is.
En leid ons niet in verzoeking,	En breng ons niet in beproeving,
maar verlos ons van de boze.	maar red ons uit de greep van het kwaad.
Want van u is het koninkrijk	Want aan U behoort het koningschap,
en de kracht en de heerlijkheid - in eeuwigheid	de kracht en de majesteit - in eeuwigheid.
AMEN.	

Collecten

Zingen “Geef vrede, Heer, geef vrede”

1010 (alle 4)

Laten we nu samen een beroep doen op Gods zegen
voor elkaar en voor de wereld waarin we leven
– vanuit de liefde van Christus:

De Eeuwige zegent je en behoedt je!
De Eeuwige doet zijn aangezicht over je lichten
en is je genadig!
De Eeuwige verheft zijn aangezicht over je
en geeft je vrede!

Zingen "Gezegend gaan we nu van hier...Amen"
= melodie van 273 "Loof God die zegent al wat leeft"

Zingenderwijs 57

Gezegend gaan wij nu van hier,
en God gaat met ons mee
en geeft ons moed en levenskracht,
zo gaan wij niet alleen.

Doven van kaarsen